

AMERICAN HOME

LETO XLVI. — VOL. XLVI.

CLEVELAND, O., MONDAY MORNING, APRIL 5, 1943

Američani naskakujejo bok osiške armade

Radio iz Alžira poroča, da Nemci rušijo pristanišče Sfax, 70 milj severno od Gabesa, predno ga prepušijo zaveznikom.

Zavezniški gl. stan v Afriki. — Ameriška pehota naskakuje osiško obrambno linijo, ki varuje Rommelov desni bok med ameriško bojno silo in med angleško osmo armado v južni in osrednji Tuniziji. General Patton je ponovil napade na sovražne pozicije vzhodno od El Guetara, ki branijo stik ameriških in angleških čet.

LEPA JE BILA PRIREDITEV PRI SV. VIDU

teč prebiti ošiško linijo. Nemški tanki so vrnili s protinapadom, nakar so se ameriške oklepne edinice umaknile in prepustile nadaljnjo akcijo svoji pehoti, da razširi vrzel v sovražni liniji. 32 nemških tankov je vodilo Sinočna prireditev pri sv. Vidu v korist cerkve in za naše vojake je sijajno izpadla. Udeležba je bila zelo lepa in vse je bilo zadovoljno. \$1,000 nagrad v vojnih bondih so dobili sledači:

naskok, toda ameriški 105 in 155 mm topovi so razbili tri tanke ostali so se pa naglo obrnili in zbežali.

Poročilo trdijo da imajo ameriške čete pred seboj še par višin, katere ima zasedene sovražnik. Ko vzamejo te bodo imele cdprto pot proti Gabesu, kjer se bodo sesle z osmo angleško armado.

\$500 Joe Peterlin, 7021 Hec-ker Ave.; \$100 John T. Foye, 6615 Bliss Ave.; \$50 George Lange, 6710 Bliss Ave.; \$50 John Zak, 6220 Carl Ave.; po \$25 so dobili sledeči: Agnes Kardell, 6011 Bonna Ave. Frank Klopčič, 1114 E. 63. St.; H. Mally, 1105 E. 63. St.; Jo Orazem, 6326 Carl Ave.; F. Zimm 1315 E. 55. St.; V. Vidmar, 1176

Sovražnik uporablja kot svoje glavno orožje mine, ki jih zakoplje na pota. Toda ameriški inženirji znajo poiskati najbolj skrivne mine.

Radio iz Alžira je včeraj poročal, da so Nemci zdaj na tem, da sistematično porušijo vse važne naprave v pristanišču Sfax, ki leži 70 milj severno od Gabesa. Po tem sodeč nameravajo Nemci prepustiti to važno pristanišče zaveznikom brez vsakega boja.

Trgovci s čevlji morajo poročati o svoji zalogi

Trgovci s čevlji morajo do 17. aprila sporočiti vso zalogo obuvala na urad OPA, urad za kontrolo cen. Trgovci morajo navesti zalogo, kot jo bodo imeli ob zaključku 10. aprila. Tozadavne listine morajo sami do-

Mornarica ima dozdej 24,621 žrtev

Washington.—Mornarica, marini in obrežna straža zaznamujejo od 7. decembra 1941 pa do danes 7,013 mrtvih, 4,617 ranjenih in 12,961 pogrešanih, skupaj 24,621. Sorodniki vseh teh so bili o tem obveščeni.

Članom HBZ v naznanje
Pokojni Frank Poje ob smrti ni bil član društva sv. Jožefa št. 99 HBZ ampak društva Sloboda št. 235 HBZ, kamor je prišel s prestopnim listom.

Koledar za racioniranje v tem tednu

Ta teden so veljavne za racioniranje sledece znamke:
SLADKOR — Znamka št. 12, ki kupi 5 funtov sladkorja, je veljavna do 31. maja.
KAVA — Znamka št. 26, ki kupi en funt kave, je veljavna do 25. aprila.
ČEVLJI — Znamka št. 17 kupi en par čevljev do 15. junija.
GAZOLIN — Znamke št. 5 iz A knjige so veljavne do 21. maja. Znamke iz B in C knjig pa so veljavne kot zapisano na platnicah.

KOLESA — Ob tem času so morala biti pregledana že vsa avtna kolesa.

KURIVNO OLJE — Kupon 4. dober za 11 galon olja je veljaven do 12. aprila v zoni B, do 17. aprila v zoni A; veljaven za 10 galon olja do 6. aprila v Zoni C. Kupon 5 mora biti do 30. septembra in sicer za gretje in vročno vodo.

KONZERVE — Plave znamke D, E in F so veljavne do 30. aprila.

MESO, sir sirovo maslo, maščobe, ribje konzerve — Rdeče znamke A in B so zdaj veljavne; znamka C bo veljavna 11. aprila, znamka D 18. aprila. Toda vse te so veljavne do 30. aprila, ko poteče njih veljava. Torej z vsemi temi znamkami lahko kupujete do 30. aprila, katerikoli dan hočete. Znamka E pa bo veljavna že od 25. aprila naprej; do kdaj bo veljavna, vlada še ni povedala.

Torej ne smete misliti, da če niste še porabili A rdeče znamke prvi teden, da ni več veljavna. A, B in C rdeče znamke so veljavne vsak dan do 30. aprila.

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPERJAMES DEBEVEC, Editor
Henderson 0628 Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and HolidaysNAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00
Poslamec številka 30SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months
Single copies 3cEntered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 80 Mon., April 5, 1943

Še kaj glede ruskih "sto ugank"

(Konec.)

Ali bo Rusija spet postala krščanska? To vprašanje ne odvisi toliko od dobrih nasvetov, ki jih utegne Rusija dobiti od ostalega sveta, pač pa od zgledov, ki jih bo Rusija imela pred seboj v drugih deželah.

Nobena država se po sedanjí vojni ne bo mogla vase zapreti in si zgraditi planke okoli svojih meja. Niti Rusija ne. Svet bo postal za kaj takega premajhen. Države bodo živele zelo blizu druga ob drugi in bodo brez težav videle vse, kaj se godi pri sosedih. Rusija bo seveda tudi prav dobro videla, kaj bodo počele zapadne demokracije po tej vojni s tistim krščanstvom in njegovo civilizacijo, za katero se sedaj borijo, kakor vsaj zatrjujejo. V preteklosti ni bilo ravno veliko dobrih krščanskih zgledov na polju visoke politike. Le pomislimo na čase, ko so vladali razni "krščanski" carji, kralji in cesarji in so izkoriščali ljudsko stisko v svoje namene. Sklicevali so se na svojo dedno pravico, ki naj bi jim bila dana "od zgoraj." Niso bili redki primeri, ko so jim razni brezglavi ali celo brezvestni cerkvenjaki pri podjarmljanju ljudstev pomagali. Take razmere so ustvarile vse predpogoje za tisto, kar se je pozneje zgodilo, da so namreč razne revolucije, tako francoska, pa tudi ruska, udarile obenem po "troni in oltarjih." Šlo je torej prav tako zoper svetno kot zoper duhovno oblast.

Kako bi bilo mogoče odpraviti sedanjo rusko gonjo proti takozvanemu klerikalizmu oziroma proti veri? Nika kor ne s samim pridigovanjem. Treba je pokazati na uspehe praktičnega krščanstva. Seveda je treba take uspehe preuštvariti. Krščanski svet naj s praktičnimi ukrepi dokaže da mu ne gre za to, da bi bila država podložna Cerkvi, potem bo tudi lahko zahteval, da država ne sme podjarmljati Cerkve. Torej neka mera ločitve Cerkve od države je kar potrebna.

To pa seveda še davno ni vse. Ostane še mnogo drugega. Vprašanje je, če bodo krščanske demokracije stopile resno na prste najrazličnejšemu dobičkarstvu, profitnemu sistemu, ki je napravil na svetu že toliko zla. Ali bo prišlo do kake socialne pravičnosti tudi v dejanju, ali bo ostalo pri samih lepih besedah? Ali se bo v takozvanih krščanskih demokracijah nadaljevalo z ono lepo molitvijo: Daj NAM NAŠ vsakdanji kruh — pa brez misli na to, da je vsak človek v slučaju potrebe dolžan deliti svoj kruh s sobratom? Ne samo deliti in ne samo v slučaju potrebe, ampak celo bo riti se za kruh vseh in vedno misliti tudi na druge, ko delamo za svoj kruh in ga uživamo.

Ali bo prišlo do tega, da bo javna poštenost uravnavala svoja pota po božjih zapovedih in da se ne bo po cerkvaht oznanjala neko drugo krščanstvo od onega, ki se prakticira izven cerkva? Ali bo prišlo zares kdaj do tiste ljubezni, ki je "potrepljiva, dobrotljiva, ki se ne napihuje, ki ne izziva, ki ne misli nič hudega, ki vse prenese, vse pretrpi, vse upa in zna dolgo čakati?"

To so vprašanja, ki čakajo odgovora. Rusija, iz katere sta izšla poleg drugih velikih mož Tolstoj in Dostojevski, bo pazila na to, kako bo svet odgovarjal na taka vprašanja. Ir to ne z besedo, temveč z zgledom. Če bo odgovor zadovoljiv, ji bo šel do srca, ako ne, se tudi na samo lepo govoriče nje ne bo ozirala.

Mislite, da bo povojni svet uravnaval svoje korake po raznih pogodbah, dogovorih in vnaprej zamišljenih načrtih? Vse to bo kmalu spet vrget med staro šaro, ako ne bo zavladal krščanski duh med narodi v dejanskem življenju. Prii mora do tega, na kar je opozarjalo vatikansko glasilo "Osservatore Romano": Treba je ustvariti nekaj "nov red", treba je ustvariti "višji red." Povedano je preprosto, pa povsem razumljivo. Le tak VIŠJI RED v novem svetu po vojni bo vplival tudi na Rusijo in jo pritegnil k tesnejšemu sodelovanju z demokracijami, s krščanskimi državami. Po tem šele smemo imeti upanje, da se bo velika Rusija polagoma odpovedala vojemu brezboštvo.

Ako bo pa beseda "demokracija" ostala samo breničč bron in bo služila samo za plašč vsega starega materializma in skrajne sebičnosti, potem se le zanesimo, da bo ostalo vse pri starem in da bo ostalo še vse pri starem tudi po — TRE-TJI svetovni vojni ...

TO IN ONO

V Washingtonu so s frašno modri moške. Ko so odločili, da mora mož k vojakom, ako žena dela, so ostale žene doma in vojna industrija je izgubila mnogo pridnih rok. Zdaj so to svojo modrost popravili v toliko, da bodo klicali v armado oženjene moške brez otrok, pa če žena dela ali ne.

Obnašanje naših mestnih očetov je postalo že otročje. Ne morejo pa ne morejo priti do sporazuma za spremembo vrd, da bi imela vsaka varda približno enako število meščanstva. Vzrok temu žongljanju je to, ker koncilmani smatrajo varde kot svojo osebno lastnino in ne del mesta. Volivci bodo morali jeseni vzeti veliko metlo v roke.

BESEDA IZ NARODA**Spomini iz Clevelanda**

Hubbard, Rd. — Po dolgem času sem bil zopet v Clevelandu, potegnila me je bila naša dobra šoferka, katera se je bila pripeljala nalašč zato sem gori, da je bilo meni ustreženo. Saj veste, da je to že moja navada, da kadar se namenim v Cleveland, moram imeti vedno vozniaka, da si sem sam izvrsten voznik, pa tukaj se gre zato, da se v Clevelandu bolj postavim, ko me šofer vozi po mestu. No ja, to se pravi, da ne boste mislili, da sem tako slabih živcev, da bi ne mogel sam "ronat" avta. Seveda gre tej moji šoferki najlepša zahvala, ker drugače bi ne bil videl Clevelanda in prijaznih Clevelandčanov.

Nisem pa opazil tam nobene novosti, vse je bilo približno takako, kot je bilo pred nekaj meseci. Ljudje se počasi starajo in nekateri postajajo tudi debelejši, prav kot mi tukaj, dasi so mi hiteli pripovedovati, da sedaj izgledam mlajši in lepši kot tedaj, ko sem imel tam štacuno, morda imajo tudi prav, zdi se mi, da sem tedaj prenašal večji "front porch" kot sedaj. To je bilo pa menda zato, ker sem se takrat vedno držal bolj pokonci, ko sem stregel dekletom. No, sedaj se pa vedno bolj priklanjam, ko pobiram jajca iz gnezd. Druge posebne razlike pa ni. Tam nisem dosti delal, kot tudi tukaj ne. Zato pa ni nobenega vzroka, zakaj bi se navidezno staral.

Kakor sem že rekel, tam nisem opazil nobene spremembe. Vse je še bolj po starem. Obiskal sem kar največ sem mogel mojih starih znancev in prijateljev in še več bi jih bil rad, pa mi ni čas dopuščal. Te clevelandске ulice so tako nazadrensko dolge, da jih kar ni mogoče prehoditi. Posebno pa je to nadležno zame, ker v naših krajih sem se že odvalil hoje, ker ne capljamo dosti peš. Pri nas se za vsako pot lepo usedemo v avto in se peljemo, kamor je treba. V Clevelandu pa tožijo, da jim ne dajo dovolj gazolina. To pa menda zato, ker se boje, da jo ne bi odkurili na deželo in bi ne imel kdo delat v tovarnah.

Meni se zdi, da bi jo ljudje mahnilo na farme zato, ker pravijo, da v mestu ne bo kaj jesti, seveda, radi denarja bi ne šli na farme, kajti kakor sem videl, tistega jim ravno ne manjka v mestih in ga je kot listja in trave, se reče ne pozimi. Po trgovinah sem videl vse polno ljudi, ki so potrepljivo čakali, da pridejo na vrsto. Ko sem opazoval tak naval na trgovine, sem si že mislil, da dobiva jo tam kar brezplačno, ko pa so prihajale ženske iz trgovin, sem pa slisal, da so se pritoževale, kako strašansko je vse drago.

Mislil sem obiskati več mojih prijanznih deklet, ki so bolj mojih let, pa kamor sem prišel kot nekda po moji stari navadi in sem potrkal na vrata, se ni odprlo. Povedali so mi sosedje ali kdo, da so v trgovinah in da druge zopet čakajo v mesnici za meso itd. Radi tega pa sem napravil veliko pota in le malo mojih prijateljic obiskal. O, te uboge gospodinje! Saj ne bodo imele kmalu časa pospraviti po hiši in dejati v red predno bo možiček prišel z dela. Potem pa veste kako narazensko pregovarjanje in godrnjanje je, nobenega pravega miru in pa božjega blagoslova ni pri hiši. Može si bode v takih slučajih gotovo misliti, da se je ljuba ženička ves dan potikala okrog in klepetala ter trtila čas.

Zato pa se mi zdi, da ni vredno dosti hoditi na obiske v Cleveland. V uradih so go-

spodje tako zaposleni, da se ne izplača tam ustavljat, ker itak nimajo dosti časa za razgovarjanje, zato pa menda vidijo rajše, da se obiskovalci tam sploh ne ustavljajo. To se tudi vidi, ko jih obiščem jaz kot slavni poročevalec iz tega lepega Hubbarda, pa se niti ne obregnejo ob me, da sem jih obiskal. He, he, he.

V gostilni se človek počuti še nekaj najbolj domačega, dasi so gostilne tudi vedno precej napolnjene s pivci, pa se vseeno že nekako pričneš do vseli, se tam nasloniš na baro in dobiš postrežbo prav hitro. Tako se človek takoj počuti bolj domačega. Da imajo ljudje res precej denarja, se vidi tudi po tem, ko greš po ulicah, pa vidiš povsod nastlano. Nekateri cigareto komaj prižgo, pa jo že treščijo stran. Iz tega bi se dalo sklepati, da taki imajo že nekaj več pod palcem. Mislil sem si že, da če bi tudi jaz kadil, pa bi se mi izplačalo iti večkrat v mesto in s seboj vzeti kakšno torbico, da bi vanjo metal cigarete, ki bi jih tam nabral, pa bi imel vedno dovolj tobaka.

Splošno pa so ljudje zelo prijazni, eni se pa tudi samo prijazno namuznejo, rečejo pa nobene. Obgovoril sem bil, kakor se spodobi, nekega uradnika, ki je nekaj več ali največji, pa ni črnil ne bele ne črne, samo malo pomuzal se je. Sicer so pa ostali uradniki bili zelo prijazni, to pa moram priznat, pogovoril sem se z njimi prav lepo po naši stari "kranjski" navadi. Lepa jim hvala, ker so mi bili tako naklonjeni, še bolj kot sem sploh pričakoval, da bodo.

Sicer bi bilo pa lepo kaj večkrat iti v Cleveland, čeprav so tam ljudje le bolj v delo zamišljeni in pa menda tudi v denar in radi tega nimajo časa za razgovarjanje. Jaz pa, ki nimam takih misli, imam pa vedno dovolj časa za pogovore. Kadar grem v Cleveland, se vselej ustavim pri Virantovih na Norwood Rd. Rečem vam, da tam me pa že tako prijazno postrežejo, da je kaj. Ves dan so mi stregli, potem so mi dali pa še za popotnico. Naj jim bo na tem mestu izrečena najlepša hvala. Torej tu sem vam napisal nekaj spominov iz mojega obiska v Clevelandu. Hvala Clevelandčanom za vso prijazno postrežbo in naklonjenost in pozdravljeni do prihodnjic, Frank Leskovic.

Govor kralja Petra II. o priliki obletnice 27. marca

Prinašamo govor kralja Petra II. kakor ga je ob neugodnih atmosferskih prilikah zabeležila naša radio prejemna služba, s pridržkom glede detailne točnosti besedila:

Dragi moji Srbi, Hrvati in Slovenci!

Dve leti sta pretekli od onega usodnega trenutka, ko sem po volji svojega naroda prevzel izvrševanje kraljeve oblasti. Akoravno smo vojaško podlegli še predno smo začeli pravo borbo, je vendar naša vojska pokazala brezprimerno junaštvo, ob katerem so se razbili valovi jeklenega besa, ki so se zrušili na nas iz vseh strani.

Ti pretekli dve leti predstavljata za naš narod eno najtežjih preizkušenj. Ne mislim na izgubo in razkosanje našega ozemlja, temveč na težki udarec, ki ga našemu narodnemu telesu, mislim na bratomorno vojno, v kateri jih je toliko poginilo od bratske roke, one množice sirot, ki so ostale brez staršev; mislim na matere, katerih srca krvave,

na črno oblečene vdove, na tabore polne ujetnikov, ki čakajo na osvobojenje, na pogorišča krajev in vasi in na naša ugasla ognjišča.

Povem vam, da smo storili mnogo v podporo našim ujetnikom in vam doma, toda naša nesreča je, da je težko pošiljati pomoč v zasedena ozemlja. Toda pri vsem tem nas teši misel in zavest, da ste ohranili neokrnjene svoje moči, da jih uporabite, kadar pridejo boljši dnevi in ugodnejše razmere. Vaša odločnost je za nas neprecenljive važnosti.

Letošnje leto se je pričelo v znamenju uspehov. Britanske, ameriške in francoske čete so očistile večji del Severne Afrike od sovražnika in zdaj že divjajo odločilni boji za Tuniz. Sovražnik se nahaja v položaju človeka, ki čaka na neizogibni smrtni udarec.

Na vzhodnem bojišču divjajo epične borbe. Z obdobjem zremo mi in ves široki svet na junaštvo in požrtvovalnost ruske vojske. Rusi čistijo svojo zemljo od Nemcev in njihovih najemnikov. Z zaupanjem se moremo nadati, da se bo v teku prihodnjih mesecev začela odločilna bitka za Evropo. Ni treba, da na lastno roko začnete akcijo predno ne pride odločilna ura. Zbirajte se okoli vrhovnega poveljnika, generala Draža Mihajlovića, ki dobro ve kam in koliko sil uporabiti. Vi morete imeti različne ideologije, toda danes je treba posvetiti vse misli le borbi proti okupatorju. Vsa druga vprašanja bo narod odločil pozneje, ko bo izpregovoril svojo suvereno besedo. Prehod iz suženjstva v svobodno narodno življenje, je mogoče le v složnosti, zato je potrebno, da se zberemo složno okoli centralne točke, katero predstavlja general Mihajlović s svojimi oddelki. S potrepljivostjo čakajte na pravo uro.

To je, moji Srbi, Hrvati in Slovenci, moja poslanica in poslanica moje vlade za današnji dan. Zaupajmo v Boga in v srečo junačko in vstali bomo kakor bolnik po težki bolezni. Podučeni od novihkušenj, bomo šli na delo v naši prerajeni Jugoslaviji, za obnovo našega narodnega življenja.

Živela Jugoslavija!
(J.I.C.)**Kosilo na torpedu**

Skozi mrak nastopajočega večera in skozi debelo zaveso dežja je smuknila majhna podmornica v pristanišče. Čistili min so se jim peljali nasproti ter jo varno privedli na obrežje. Ko so se zadnji spremljevalci oddaljili, je bila podmornica že dobro skrita v svojem zavetišču.

Ko smo prihodnje jutro obiskali podmornico, so bili obraz posadke že bolj spočiti kakor prejšnji večer. Saj so se zopet enkrat naspali in divja brada ni več obdajala njihovih obrazov. Skozi ozek predor na stolpcu smo se spustili v notranjost ladje. To pot smo opravili v sekundni brzini, kar že spada k vaji za primer nastopa resne borbe. Stali smo prvič v eni naših najmanjših podmornic. Na prvi pogled se ti zdi, da sestoji podmornica le iz samih strojev in stikal. Povsod po stenah in po stropu so napelane cevi in vodi, ki se po razgubljajo v raznih smereh, med njimi pa so nameščeni manometri in voltometri raznih velikosti in vrst. To srce ladje — centrala imenovano — je tako ozko, da se zdaj, ko ladja popolnoma miruje, komaj sreča s človekom. Ob centrali je spalnica za oficirje in moštvo to se pravi, pregrajena ležišča levo in desno, drugo poleg drugega; ta edini prostor, ki je moštvo na razpolago, mu služi tudi za obednico, za zabavo in za delo. Vojaki kosijo leže naslo-

njeni na komolce, ker je nad njimi in za njimi že nameščena naprava za spanje. Kot miza jim čisto služi torpedo, ki še čaka na svoje pravo mesto. Ni se ti treba voziti s to podmornico, pa že prav dobro čutiš, da tu ni mesta za ljudi, ki so navajeni udobnosti. Tu more izpolnjevati svojo dolžnost le tako moštvo, ki je svoj lastni jaz popolnoma odvrlo in se čuti kot sestavni del podmornice.

Može, ki v tem prostoru skupno žive in se skupno bore, so postali že neobčutljivi za pomankanje v tem stanju. To stanje jim dovoljuje, da si privoščijo le samo to, kar je res neobhodno potrebno. In to so tudi storili. Vsa dan se umivati? Vode je malo in treba je zelo varčevati z njo. Sicer pa jo bolj potrebujejo za pitje. Zato zadošča, če se vsake tri dni enkrat umiješ, in se vsak teden enkrat malo očistiš. Britje? Često zaradi nemirne vode na morju sploh ni možno. In čemu tudi? Tu pač ni nobene potrebe in tudi nobenih predpisov za obleko. Tu je sploh vse življenje popolnoma drugo. Tu ni dneva ne noči, ne jutra ne večera, kajti uvedba štiriurne straže je zabrisala vse te pojme za nas.

Življenje ljudstva na taki podmornici pa se odigrava tudi v posebnih okolištinah in merah, ki vse služijo — enemu — previdnosti. Prisluskovalne in vodokazne naprave na velikih modernih vojnih ladjah so danes tako točno izdelane, da morejo na kilometrske daljave točno zaznamovati vsako glasno izgovorjeno besedo ali vsak ropot. Zato se giblje vse moštvo po ladji skoro brez glasu. Edina beseda, ki je glasno izgovorjena, je klic "Alarm!"

Takoj beži vsak na svoje mesto in opravlja svojo nalogo, ki se je tisočkrat učil in bi jo tudi v spanju izpolnil. Straža s poveljskega mostišča skoči v notranjščino čolna, zadnja odprtina se zapre in naslednje sekundo se spusti podmornica v globino. Začne se vožnja pod vodo, ki zahteva od oficirja in moštva že večjo napetost kakor vožnja na površini. Zdaj je treba imeti ušesa odprta, kajti opaziti je treba vsak sumljivi šum izven podmornice.

Vožnja iz katere se je povrnila naša podmornica, je potekla pod izredno srečno zvezdo. Najprej je potopila sovražno desetisoč tonsko tovorno ladjo. Naslednje dni so jo zasledovali sovražni rušilci in jo obmetavali z vodnimi bombami, tako da se je morala umakniti v velike globine in čakati, dokler ples na površju ni bil končan. Ko je naša podmornica vzplavala na površje, je zagledal njen komandant skozi periskop veliko sovražno petrolejsko ladjo. Povelje za potop, za namestitve torpedne cevi in za iztrelek torpeda je padlo hkrati. Nekaj trenutkov pozneje je stresel podmornico težek vodni sunek. Torpedo je zadel. Ko je padlo povelje za splavanje na površje, smo zagledali na morski površini samo centimeter debelo plast petroleja in dele razbite ladje, raztresene daleč naokrog.

London, 28. marca (Radio prejemna služba) — V slovenski oddaji londonskega radia, je dr. Miha Krek razpravljal o zadnjem Churchillovem govoru in o vojnih ciljih zaveznikov.

Kakor Churchillov govor, tako sta tudi Edenov obisk v Ameriki in izjava državnega sekretarja Cordella Hulla v neposredni zvezi s proučevanjem poveljne ureditve sveta, ki je zdaj predmet vseh medzavezniških razgovorov.

Dr. Krek o povojni ureditvi

Po zaključku prve svetovne vojne je bil sklenjen mir brez Rusije in ne glede nanjo. Toda mir na svetu je nedeljiv — zanj so odgovorni vsi, dolžni je, da ga zavarujejo, odgovornost bod naša, Anglija, Rusija in Ameri- tri velesile mrajo voditi politiko, ako žele, ne diti zaslužene narode tudi pregnat v bodočnost, svetovnih požarov.

Dr. Krek nadalje Churchillove besede o organizaciji Anglije, Amerike in vseh drugih jeni narodov po vojni žave in vsi narodi bodo skrbeti za dalekosegajo in ekonomske reforme riti med narodi ozke ne stike, da si zajamajo bodočnost.

Električna baterija mornico vsebuje toliko kot se ga rabi za izpolnjenih avtomobilskih baterij, pa porabi toliko, kar za 3,600 avtov, kar je skupno krog 450,000 svinca na eni podmornici.

Mnogo je stvari, na veljavi s starostjo vera, star denar, so očanci. Tudi zvon, čim starejši je. Se reče, saj tega ne za druge, pri meji. Pa nisem tega vedel. Tega povedala naravnost ovinkov naša "hehheh". Bilo je oni večer, kel iz radia najpovojne fronte. Oznaka poročal same dobre predovanje v Tunisu frontu, na Daljnem viči Japonce MacArthur mile viže in Rusi v naprej.

Za nas, ki smo v kov, so take vesti brez trobenta. Zato sem mislil, da priložnost javnega odobravanja jaz ga bom dal.

Slovenec daje samo srčnim čutilom samo čajih: če je razkaz vesel. Torej direktno brez kompromisa. Sluščaju kolne, da se krešejo, v drugem pa pa vriska.

Moj slučaj je izmed obeh: petje in skanje. Zaenkrat sem da bom pel. Torej sem radijo nehal, odprl sem pel. Se reče, jaz sem sem zapel, kot sem takrat, ko sem prave krave na meniševski. Saj bi se bilo vse če bi se ne bil smatral ga opernega peva, ti od sebe glas, da Odprl sem torej sem kot pravi Ivan Zmaj orglam pri sv. Lovren bil šel v najvišje mesto naša bebika, ki je čó nalogo pri miz, bla prihitela k meni, bla ma bela žena smrti.

"Kaj pa ti je, ali vprašala, "ali to kaj ko vpiješ? Ali naj kličem?"

"Avša, kaj ne vidiš, jem?" sem jo ponel. "O, pel si?" se je me nekam čudno ozla šla nazaj k svoji logi. Z mojo opero in kraju tisti večer. in sklenil, da bom dar me ne bo slisal, fiziol, solata, kumar renje in drugo, da zarinil v zemljo, da mada imela kaj jesti to pa rečem, da sem šil otroku življenje zavriskal.

ŽALOST IN VESELJE

Spisi Andrejkovega Jožeta.

Kajh skrbh so bili ondi
zaradi Aleša, misli si lahko
Mislili so za gotovo,
ga je raztrgal tiger, ker je
sam pridiral domu ter so
na onem mestu, kjer se
Aleš boril z zverjo, našli pu-
lovski nož, tla pa krva-
ve. Kako so se zavzeli, ko se
nenadoma Aleš in ž
je en tovariš. Povedati
je moral vso to čudno do-
vala v Ferdinand, ki je naj-
bolj vedel, ni sedaj sa-
veselja kaj početi.
Nekaj je prišel čas, ko je
treba zapustiti Londonovo
prijateljsko hišo ter se vrniti
dom. Pustimo sedaj jadrati
na vso njegovo tovarišijo
vsem indijski morji pa se
v Ameriki, mi pa se
v duhu že pred njim
kjer smo prej prenehali.

XVI.
ne najdemo Viljema in
naga z njegovo ženo v onej
koči na ameriškeje
kjer smo ju bili za-
tisto noč.

Novem-Jorku v velikej pa-
no sedaj stanovali, kjer je
Viljem počakati, da se
njegova žena, Tomaž in
naga sta bila ubožna,
ali Viljem
zelo človek, njegovo sr-
čino čutilo ne je lastno, te-
ni nesrečo svojega bliž-
njega, kot je, da naj se
tako bi bila v svojej
svoji konje in nekaj služabnikov
ter se napotili vsi skupaj proti
Alfonzovu mislijo, čerav-
no se je ta branil spremstva re-
koč: da se mu ni nič bati, da je
povsod v božjih rokah, bodisi
mestu ali na planem.

Pot je peljala skozi velik, te-
men gozd in popotniki so mora-
li večkrat razsesti konje, da so
prelazili skozi goščavo. Blizu
Alfonzovega stanovanja že, za-
slišijo po noči kraj pota v ho-
sti mlo ječanje. Vsi obstanejo
in poslušajo, kaj bi to bilo. Stok
je prihajal iz človeških prsi,
moral je biti ond kakov nesreč-
nik. Alfonzo stopi prvi raz ko-
nja in hiti proti omenjenemu
kraju, za njim pa Tomaž in Vi-
ljem. Mesec je posvetil skozi
drevje in borno razsvetljeval
okolico. Strašen prizor se po-
kaže našim popotnikom. Koj
pri poti le ležal mrtev človek
na pol gol, roko je tiščal na pr-
sa, iz katerih se mu je še ved-
no cedila kri, koža z lasmi vred
pa mu je bila sneta razglave —
bil je škalspiran. — "To je In-
dijansko delo," zamrmra Alfon-
zo, in vsi hite proti kraju, od-
koder je prihajal stok. Tu je
bilo še grozovitnejše. Med dve-
ma drevesoma je stal konj, na
njem pa je sedel jezdec, ki je
imel na hrbtu roke zvezane ter
je bil zadržan za vrat in obe-
šen na drevesno vejo. Tudi te-
mu je bila koža posneta z gla-
ve. V kakej strašnej stiski je
bil, misli si lahko vsak; ko bi
bil konj spod njega oddirjal,
obvisel bi bil na veji. Oklenil
se je tako trdno svojega konja,
da so ga komaj stran spravili,
ko so ga osvobodili njegovih ve-
zi. Položijo ga na tla, in luna
mu je sijala ravno v obraz.

"Rdečeglavec! moj Bog!" za-
mrmra Alfonzo. Sedaj tudi To-
maž pogleda nesrečniku, ki je
skoraj v nezavednosti ležal na
tleh, bolj natanko v obraz. Stre-
sa se, stopi nekaj korakov na-
zaj, pokrije z rokama obraz ter
vzklikne: "O groza! — moj stri-
čnik Matevž! tako daleč si sedaj
prišel!" Ob kratkem razodene
Alfonzo, kaj se je nekaj godi-
lo z njim in njegovim strič-
nikom Matevžem.

"Treba je hiteti," pravi Al-
fonzo, "da spravimo tega ra-
nenca pod streho ter ga previ-
dimo."
(Dalje prihodnjič.)

sem se zvečer dalje, da bi prišel
o pravem času sem, ker drevi
moram zopet nazaj k svojim
Indijanom, ker so po nekaterih
vaseh jeli nagloma bolehati.

Vsem je bilo jako žal, da jih
hoče Alfonzo tako naglo zapu-
stiti, posebno pa Marjeti, kate-
rej je bil edina tolažba v suž-
nosti, ter jo je rešil grdega rav-
nanja, Tomažu pa, ker mu je
Aleš toliko lepega pripovedo-
val o njem na svojem begu iz
Sardinije. Ko je Tomaž razlo-
žil življenje svojega sina Ale-
ša, ni se mogel Alfonzo dovolj
prečuditi. Oni, katerega je za
gotovost silil, da je utonil v mo-
rju, za katerega je že maševal,
in še pozneje večkrat molil za
njegovo dušo, oni še živi. "Ču-
dna so božja pota," djal je,
"kar on stori, je prav storjeno.
Na veke bodi hvaljeno njegovo
ime!"

"Amen," odvrnejo vsi in sol-
ze hvalnosti so jim igrale v
očeh.

Popoldne je minulo, prej ne-
go so pričakovali, in prišel je
čas, ko se je bilo treba Alfon-
zu odpraviti k svojim ovčicam.
Poslovil se je ter obljubil, da
pride v nekaterih tednih zopet
jih obiskat, ako bo le mogče.

Viljem je dobro vedel, da je
pot po samotnih gozdih, kakor-
šni so v Ameriki, zelo težavna
in posameznemu človeku nevar-
na, zatorej pravi Tomažu, da bi
častitega moža spremila, kar je
ta takoj pritrdil. Preskrbeli so
si konje in nekaj služabnikov
ter se napotili vsi skupaj proti
Alfonzovu mislijo, čerav-
no se je ta branil spremstva re-
koč: da se mu ni nič bati, da je
povsod v božjih rokah, bodisi
mestu ali na planem.

Pot je peljala skozi velik, te-
men gozd in popotniki so mora-
li večkrat razsesti konje, da so
prelazili skozi goščavo. Blizu
Alfonzovega stanovanja že, za-
slišijo po noči kraj pota v ho-
sti mlo ječanje. Vsi obstanejo
in poslušajo, kaj bi to bilo. Stok
je prihajal iz človeških prsi,
moral je biti ond kakov nesreč-
nik. Alfonzo stopi prvi raz ko-
nja in hiti proti omenjenemu
kraju, za njim pa Tomaž in Vi-
ljem. Mesec je posvetil skozi
drevje in borno razsvetljeval
okolico. Strašen prizor se po-
kaže našim popotnikom. Koj
pri poti le ležal mrtev človek
na pol gol, roko je tiščal na pr-
sa, iz katerih se mu je še ved-
no cedila kri, koža z lasmi vred
pa mu je bila sneta razglave —
bil je škalspiran. — "To je In-
dijansko delo," zamrmra Alfon-
zo, in vsi hite proti kraju, od-
koder je prihajal stok. Tu je
bilo še grozovitnejše. Med dve-
ma drevesoma je stal konj, na
njem pa je sedel jezdec, ki je
imel na hrbtu roke zvezane ter
je bil zadržan za vrat in obe-
šen na drevesno vejo. Tudi te-
mu je bila koža posneta z gla-
ve. V kakej strašnej stiski je
bil, misli si lahko vsak; ko bi
bil konj spod njega oddirjal,
obvisel bi bil na veji. Oklenil
se je tako trdno svojega konja,
da so ga komaj stran spravili,
ko so ga osvobodili njegovih ve-
zi. Položijo ga na tla, in luna
mu je sijala ravno v obraz.

"Rdečeglavec! moj Bog!" za-
mrmra Alfonzo. Sedaj tudi To-
maž pogleda nesrečniku, ki je
skoraj v nezavednosti ležal na
tleh, bolj natanko v obraz. Stre-
sa se, stopi nekaj korakov na-
zaj, pokrije z rokama obraz ter
vzklikne: "O groza! — moj stri-
čnik Matevž! tako daleč si sedaj
prišel!" Ob kratkem razodene
Alfonzo, kaj se je nekaj godi-
lo z njim in njegovim strič-
nikom Matevžem.

"Treba je hiteti," pravi Al-
fonzo, "da spravimo tega ra-
nenca pod streho ter ga previ-
dimo."
(Dalje prihodnjič.)

1943		APRIL					1943	
Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa		
				1	2	3		
4	5	6	7	8	9	10		
11	12	13	14	15	16	17		
18	19	20	21	22	23	24		
25	26	27	28	29	30			

KOLEDAR

DRUŠTVENIH
PRIREDITEV

APRIL

18. (Cvetna nedelja) — Ju-
goslovanska pomožna akcija,
slovenska sekcija št. 2, priredi
dobrodolno predstavo, katere
ves preostanek bo šel za pomoč
našim v stari domovini.
26. — Skupni krožki Sloven-
ske ženske zveze, ples v SND.
- MAJ
1. — Dr. Clevelandski Sloven-
ci, št. 14 SDZ, ples v SND.
2. — Najnovejša vojne slike v
cerkveni dvorani sv. Kristine
pod avspicijo dr. Najsvetejšega
Imena.
2. — Mlad. pevski zbor SDD,
Waterloo Rd. priredi koncert v
avditoriju SDD na Waterloo
Rd.
2. — Jugoslovanski vojni ve-
terani, predstava v SND.
8. — Prislant Cadets, št. 50
SZZ, ples v SND.
9. — Pomladanski koncert pev-
skega zbora Zvon v SND na 80.
cesti.
9. — Duquesne universa, tam-
buraški koncert v SND.
15. — Častna straža SDZ, ples
v SND.
16. — Skupni pevski zbori,
koncert za ruski relief v SND.
22. — Federacija ZSZ, ples v
SND.
30. — Katoliški dan in pro-
gram v cerkveni dvorani sv.
Lovrenca priredi Zveza društev
Najsvetejšega Imena.

Govor ministra G. Grola

London, 27. marca (Radio
prejemna služba) — V teku sr-
bohrvaške oddaje londonskega
radio, je naslovil g. minister
Grol narodu v domovini govor,
katerega prinašamo s pridrž-
kom, kakor ga je zabeležila na-
ša radio prejemna služba. (At-
mosferske prilike so bile neug-
odne):

"Dve leti sta pretekli po 27.
marchu 1941, dve leti izpolnjeni
s težkimi izkušnjami našega na-
roda in vsega človeštva, dve le-
ti, v katerih je bila usoda naše-
ga naroda zvezana z usodo vse-
ga človeštva. Oni, ki so leta
1941 še dvomili, so danes pre-
pričani. Naš narod se takrat ni
motil. Jasno je videl, da so
bile ogrožene vse njegove pre-
tekle žrtve, vse v teku težkega
poldruga stoletja s krvavimi
žrtvami pridobljene vrednote.
Narod se je zavedal, da so mu

hotele sile oslišati utisniti pečat
večne sramote.

"Jugoslavije ne bi bilo, ako
bi ne bila mala predvojna Sr-
bija živela v stalni ideji, da sta
narod in država nedeljiva eno-
ta. Po zedinjenju sta se na ža-
lost ta dva pojma začela deliti,
plemenski spori so nam priza-
deli mnogo zla, a še več nam
jih je prinesla samolastnost ki
je zlorabljala narodovo polno-
moč.

"Razkosanje Jugoslavije in
iztrebljanje Srbov in Sloven-
cev, sta del peklenskega načrta
naših večnih sovražnikov. Pe-
ščica plačanih izdajalcev je ho-
tela skleniti pakt s sovražni-
kom. Toda naš narod se je dvi-
gnil in uprl proti njim, izgubil
je svojo zemljo, toda rešil je
svojo čast.

"Žalostni dogodki, ki so se
odigrali v Bosni in na Hrva-
skem, so namešali odnose, va-
ne za ureditev bodoče Jugosla-
vije. Toda edinost Srbov, Hr-

vato in Slovencev je neizogib-
na zgodovinska potreba.

Naš narod je zvezal svojo
usodo zedinjenih narodov in
mora za jutri računati z med-
narodnim pokretom v smeri fe-
deracije. Kako bi se mogel naš
narod zediniti v trdno regional-
no skupnost, ako se Srbi, Hrva-
ti in Slovenci ne sporazumejo,
kako bodo to svojo skupnost
uredili? Narod bo sam povedal,
kakšno ureditev si želi in to bo
zagotovo na bazi federacije. Re-
forme političnega, gospodar-
skega, socialnega in kulturnega
značaja, bodo v tem novem re-
du bistveno drugačije (ves
naš dosedanj način življenja).
Vse se bo vršilo v geslu bodoč-
nosti. Autarhija se bo morala
umakniti sodelovanju vseh, z
vsemi, kajti sodelovanje bo
brez dvoma vrhovno načelo pri
obnovi našega sveta.

"Dne 27. marca 1941 se je
naš narod postavil v vrsto ze-
dinjenih narodov in z njimi kre-
nil na pot v skupno bodočnost.
Po dobljeni zmagi bo ostal tu-
di po vojni v njihovih vrstah in
napel svoje sile v prid načelu,
ki bo zmagalo v miru: sodelo-
vanje vseh z vsemi! (JIC).

BLAGOVESTNIKA

Povest iz pokristjanjevanja
Slovencev. Spisal Ivo Pregelj
Tuje.

"Ognjevit je umrl," odvrnil
je mirno Krutiboj, "Ognjevit je
umrl, prisegam, ti pa ne govori,
kdo sem."

"Ne bom, ne bom!" dejal je
Vlah in ves se je tresel, ko je
prihitel zopet k Stregonilu.
Groza ga je bila pred Krutibo-
jem in sklenil je, da bo pazil na
svojega gospoda. Da bi mu po-
vedal, kar je bil izvedel, si ni
upal.

Stregonil se je bil prebudil
ali bolje zavedel in čutil je v

glavi težkočo in mraz ga je stre-
sal.

Nepokor in Stojan in Rado-
slava so bili vstopili in ko so
ugledali vrte in plahe oči Vla-
hove in blede lice Stregonilovo,
so se prestrašili.

"Mrzlico ima," šepnil je Ne-
pokor sestri, Radoslava se je
stresla in prebledela in rekla:
"Ali je nevarno?"

"Kakor je," odvrnil je brat,
"mnogokrat je, mnogokrat ni!"
Dekle je pristopilo k ležeče-
mu Stregonilu in mu voščilo
lepo jutro. Mladenč se je na-
smehnil in njegove oči so z lju-
beznijsko počivale na nji.

"Hvala ti, a glej, ponoči se
me je dotaknila bolezen."

"Vsi ti bomo stregli, da
ozdraviš," odvrnilo je dekle, in
kakor da jo je sram svojih be-
sed, obrnila se je v stran in od-
šla. (Odšla je k Svitozori in
tam se je začela deklica jokati,
a sama ni vedela zakaj.)

Potem pa sta odšli deklici k
materi Veri in jo prosili naj ji-
ma pove pravljico. Mati Vera
ju je s solzami v očeh sprejela,
vselej je jokala, ker stara je
bila in v nogah jo je trgalo. De-
klici sta jo tolažili in ji delali
družbo.

Bolnik.

Zalost in strah je bilo v Ra-
doslavovi hiši, med smrtjo in
življenjem je visel gost; zvesti
sluga se ni odmaknil od njego-
ve strani. Prihajal je tudi Kruti-
boj k bolniku in njegova izur-
jenost v zdravilstvu je mlade-
niču kmalu pomogla.

"Tvoj učenec sem bil, a tebe
ne doseže nihče, Vražgort," de-
jal je Vlah nekega dne; toda
isti hip je bil odprl oči ranje-
nec in začudeno pogledal slugo.
Krutiboj je zakašljajal.

"Na tvojega strica, gospod,
sem se bil spomnil, pri Bogu,
gotovo ozdraviš, če te on zdra-
vi!"

"Saj mi je že bolje, a vama
hvala za vajino skrb in potrpe-
ljenje," Mladenč je podal ro-
ko slugi in stareu, kateri je pa
ni vzel in se obrnil v stran, ka-
kor da ne more prenesti mlade-
ničevega pogleda.

"Ali meni, da sva midva sa-
ma skrbela za te, gospod. Kaj
še; ti niti ne veš ne, kaksi an-
geli so ti stregli; glej, eden
ravnokar prihaja," dejal je
Vlah in pokazal na vstopišvo
Radoslavo.

Mladenču se je razveselil
obraz in oko mu je živo zasija-
lo, a nič ni vedel, kaj naj stori.
Deklica je stopila k njemu in
položivši okusne in močne jedi
pred Vlahom, lahko zardela in
dejala:

"Jej!" Njene oči so se odma-
knile Stregonilu.

"Tudi jaz bi jedel," dejal je
mladenč, "bolje mi je!"

"Tako dobiš, toda ali ti ne
bo škodilo?"

Krutiboj je zmajal z glavo in
dejalo: "Prinesi!"

Deklica je odšla.

Za hip se je vrnila in položi-
la posodo k mladenču. Ker pa
je bila njegova desna roka v
ovojih in si z levico ni mogel
veliko pomagati, pokleknila je
deklica k njemu in ga pitala.
Njune oči so se srečavale in de-
klici se je tresla posoda v ro-
kah.

V tem so bili prišli v sobo
Nepokor in Svetovit, za njimi
je zvedavo pogledala Krutibo-
jeva hčerka.

"Kaj je s teboj, sestra," vik-
nil je Stojan, "ali imaš tudi ti
mrzlico, da se tresesh?"

"Kaj še," odvrnilo je dekle,
"kdo se trese?" A nesreča je
hotela, da se je isti hip stresla
roka in grizljaj namenjen
Stregonilu je padel na tla.

(Dalje prihodnjič)

DELO DOBIJO

ŽENSKÉ

se potrebuje

za

VOJNO DELO

ENGINE LATHE

HAND SCREW

MILLING MACHINE

Plača od ure

Tudi druga dela na stroje

za one, ki so sposobne.

Prednost se da onim, ki

imajo v tem izkušnje.

STEEL

IMPROVEMENT

& FORGE CO.

970 E. 64. St.

severno od St. Clairja.

(80)

IZUČENI OPERATORJI

BORING MILLS

(Horizontal in vertical)

LARGE PLANER

RADIAL DRILL

Plača na uro, vrhu overtime.

Ako ste zdaj zaposleni pri vojnem

delu, se ne prigrasite.

WELLMAN

ENGINEERING

7000 CENTRAL

(81)

Strežkinja se sprejme

Takoj se sprejme strežkinja;
nobeno predznanje ni potrebno.
Nočno delo in sicer od 10 zvečer
do 6. zjutraj. Tri ali šest dni v
tednu pri železniški YMCA, 615
E. 152. St.

(85)

Prodajalka se sprejme

Dekle dobi delo kot prodajal-
ka v 5 in 10c trgovini; nobeno
predznanje potrebno; stalno
delo s plačo.

Taylor Variety

6714-16 St. Clair Ave.

HE 4161.

(85)

MALI OGLASI

Drva naprodaj

Naprodaj so drva za kurjavo,
iz tovarne. Velik lot samo \$4.00.
Pokličite Liberty 2067.

(82)

Lastnik prodaja

Prvič je naprodaj od lastni-
ka hiša za eno družino, 5 velikih
sob; izgleda kot nova. Jako po-
ceni in pripravna za veliko dru-
žino. Nahaja se na 11318
Greenwich Ave., nasproti Cor-
lett Ave., v bližini Union ulične
železnice. Zglasite se istotam
za podrobnosti.

(80)

Kupimo avto

Ako imate avtomobil napro-
daj, pokličite HE-5840, ali se
osebno zglasite na 1054 E. 72.
St.

(83)

POZOR!

Članstvo društva Cleveland,
št. 23 SZS se opozarja, da se
gotovo udeleži pogreba našega
člana Frank Pojeta. Jutri zju-
ob osmih se zbiramo pred Grdi-
novim pogrebim zavodom, po-
tem se pa odpeljemo v Collin-
wood k Svetkovemu pogrebne-
mu zavodu, odkoder se vrši po-
greb ob 8:45 v cerkev sv. Kri-
stine.

V imenu članstva društva
Cleveland št. 23 SZS izrekam
sožalje sopragi in otrokom na-
šega zvestega člana Frank Po-
jeta.
John Kadunc, predsednik.

Na sliki vidimo skupino deklet, ki so izdeljena vojnemu zrakoplovnemu oddelku
v Inglewood, Cal. Ta dekleta morajo biti tudi fizično utrjena in zato pa imajo različne te-
lesne vaje vsak dan.

Mali vojaški avtomobili, ki so znani pod imenom "jeep" so uporabni tako na suhem
kot na vodi. Nekaj teh vidimo na gornji sliki, ki je bila posneta v bližini Dearborn,
Mich. Fordove tovarne izdelujejo te vrste avtomobile v velikanskih množinah. Ista po-
gonska sila in stroji se uporabljajo za pogon na suhem ali na vodi.

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA

PREVEL DR. JOS. JERŠE

Moški in ženske romajo po poti semintja, rožni venci se jim bleste v rokah, pobožne molitve odmevajo; ti prihajajo, drugi odhajajo od božjega groba; vsi lahko na dan trpljenja in smrti Gospodove obiščejo božji grob, samo on tega ne sme.

Truden korak se plazi zunaj po trhljih stopnicah. Ujeti menih se vzbudi iz svojih žalostnih misli. Kaj je? Kdo je?

Zaskripala so železna vrata v zarjavalih tečajih in so se odprla. Vstopil je stari pater Ertelij, ki je imel v rokah cinasto skledo liki mahovo gnezdo; stari, gubasti obraz se je prijazno smehljal jetniku, ko ga je pozdravil: "Zdravstvuj, brat!"

"Bodi zdrav," se je zahvalil Albert in mu je pomolil nasproti svojo suho desnico. "Mislil sem, da pride Malhus, da mi odseka glavo."

"Kaj govoriš, brat," ga je tolažil starec in je postavil skledo z gnezdom na črpnjedno mizo. "Glej, kaj ti prinašam. Tu kaj imaš nekaj za prigrizek, pozneje dobiš še vina, da se nekoliko okrepčša."

"Nočem vina, pijem kelih, napolnjen z žločem in jesihom; da postanem podobnejši svojemu Zvečarju," je rekel Albert.

"Nočeš vina," je majal z glavjo stari pater. "No, nekaj drugega boš pa vendarle vzel. No, poglej, par jajec je tu, ki sem jih že zjutraj blagoslovil, čeprav bi bil čas zato šele jutri na veliko soboto." Pomaknil je gnezdo bliže k redovnemu bratu. "Niti ne pogledaš ne! Veš li, kdo ti pošilja te piruhe — Stefana. Sama jih je obročila in poslikala."

Sedaj se je Albert nekoliko okrenil proti staremu patru, svoje globoko, udrté oči upre v mahovo gnezdo, v katerem so bili lepo skriti štirje piruhi.

"Stefana — ima li čas za take stvari," je vprašal in je vzel en piruh v roke. Droban, dolgorepat, maslenorumen ptiček je sedel na nezabodki in je pel. "To je slikarja!" se je nekako prezirljivo smejal, vendar

pa ga veseli, da se ga pobožna, nežna deklica spominja v njegovi stiski.

"Zakaj se ji posmehuješ?" užaljeno vpraša stari mož.

"Saj se ji ne posmehujem," je resno odgovoril Albert, "pa to so igrače, ki niso zanj."

Stari je rekel: "Vedno in vselej pa tudi ne more biti zamaknjena, brat, četudi je napol angel. Li ne veš, da se je apostol Janez igral z jerebico, kadar se je utrudil v premišljevanju božjih skrivnosti?"

"To je izmišljena bajka," je zavrnil Albert starega meniha, nato se je malo nasmehljaj, pa je takoj zopet postal resen in je s svojimi udrtimi, žgocimi očmi motril starčev obraz. "Si mi li prinesel samo piruhe, pa ničesar nimaš za mojo ubogo dušo?"

"O, pač, moj ljubi brat," je sočutno odgovoril Ertelij, "če hočeš opraviti sveto izpoved, sem pripravljen." Vzel je štolo iz meniške kute, sedel je na edini stol, ki je bil v ječi, in je zakril svoj obraz s tresočo se, staro roko, Albert pa je pokleknil predenj, izpovedal se je svojih grehov. . . . Netopirji so praskali in kričali v tramovju, železne verige so se svetile nad posteljo, mrtvaška glava se je režala iz stenske votline. Molče je Albert sklonil svojo glavo, ki se je že dolgo niso doteknile skarje in je bila vsled tega mesto z meniško tonzuro pokrita z gostimi, črnimi lasmi, in se je upognil pred blagoslovljajočo in odpuščajočo roko starčeva.

Albert je vstal in je rekel: "Menda me kmalu odpeljejo pred pasavsko sodišče, gospod Ertelij. Preden me odpeljejo, prosim za cel redovni plašč. Moj je ves raztrgan, ker tu vse segnijo vsled gobe v zidu. Ne bom se zagovarjal pred pasavskim sodiščem, povedal bom zgolj dejstva; naj storijo z menoj, kar hočejo, meni je vseeno. Naj Hendel vse cerkve oskrni s krivoversko službo božjo, naj zapre vse katoliške šole, naj obesi še več katoliških mož, kakor jih je že, naj da v zlato vliči svojo podobo, naj jo izpostavi na javnem trgu, da jo molijo ljudje, njegov čas gre h koncu! Naj me pusti strohniti v ječi, ali pa umreti na vrvi, kakor je umrl Zeler — konec je. Cerkev bo zmagala — po oni svetnici, po Stefani, o tem sem prepričan."

"Zmagala bo, brat," Ertelij je položil svojo roko na ramo Albertu, ki se je od vznemirjenja ves tresel. "Pride boljši čas, moje upanje je Stefana, pa še nekdo drugi . . ."

"Glej, Albert!" je rekel starec in je mladega meniha nalahno za roko obrnil proti oknu, "tam zunaj se dviga dim, tam sedaj Henrik Hendel bije pasavsko roparsko tolpo, ki je hotela obiskati naše mesto. To je junak, plemenit in odkritosrčen; nič manj ne stavim vanj svoje upanje kakor v Stefana."

Albert se je kratko in trdo nasmejal. "Junak, plemenit in odkritosrčen, to je veliko rečeno. Mislim, noge onih, ki bodo pokopali vaše lepe nade, stoje že zunaj pred vrati. Res, junak je, izkazal se je junaka, ko je napadel neoborožene romarje in je z mečem grozil enemu izmed njih, ki bi sedaj počival v grobu, če bi ne bilo Stefane; tudi takrat je bil junak, ko je pred sodiščem psoval Stefana. Saj se še spominjate?"

"Da, spominjam se," je rekel Ertelij, "toda vem še kaj drugega: namreč, da je tvegal svo-

je življenje in oprostil Štefano sramotnega kola, da ni pustil bobnati, ko so obešali one štiri nesrečneže, da je pozneje kljub očetovi jezivzvel mrliča z odra, da ni hotel poslušati pridige tujeja pridigarja, ko je ta psoval katoličane."

"Veš li, zakaj je vse to storil? Ga li poznaš?" je vprašal Albert s trdim glasom. "Ne pozabi, da je Hendel! — Spomni se, kako lepo in pravično je začel njegov oče, da bi nas, ki smo se obotavljali in smo sumili, zazibal v brezskrbnost? — Henrik je sin Joahimov! — Z osata se ne trga grozdje, in fige ne s trnja."

"Ga li res tako dobro poznaš, da ga tako hudo sodiš? Ravno kar sem dolgo z njim govoril v shrambi za paramente."

Albert je vtaknil svoje vele roke v rokav svoje kute.

"Kaj je imel ondi opraviti?" "Pri Stefani, ki tam dela, je naročil zase neko vezenje."

"Tako. In ona da mu bo ustregla? To se pravi čas trati, drugega nič. Da bo krivoverec pasel nečimernost!" je osorno vzkliknil Albert.

"Brat, privoščiti ji lepi zaslužek, saj pri nas tako skoraj nič ne zasluži, pa je tako uboga. — To se ne pravi trati čas če obenem izkazuje dobrote tudi njegovi duši; toliko lepih reči mu je pravila, ti bi bil moral le videti, kako pazno je poslušal. Stefana bi morala postati pridigar!"

Albert je zmajal z glavo. "Pojdi no! Ta se bo pa res dal poučiti!" je kratko opomnil.

"Dal se bo, dal!" urno odgovori stari pater. "Njegovo srce je sprejemljivo za božje seme, vem zakaj. Tam nama je zgoraj v sobi razodel: Ljubi katoliško deklico. Brat moj! Ako Hendelov sin vzame v zakon katoličanko — pobožno in čisto . . . kakor je naša Stefana, veruj mi, bo ščitil sovornike svoje soproje, in konec bo preganjanja, naj stari Hendel hoče ali ne. Prav si rekel, brat, Hendelovi časi so minili. Že sedaj so štajerci bolj za mladega kakor za starega. Stari se bo moral umakniti mlademu."

"Oprostite, gospod," mirno in suhoparno zavrne Albert, "ne morem slediti vašemu razmišljanju. Mislite li, da bo

pošteno katoliško dekle stopilo v zakon s krivovercem, ki sovražijo njeno vero? Tak zakon bi bil gnusoba pred Bogom. Zares, to bi bila lepa katoličanka! Taka naj bi Štajru prinesla rešenje, pojditte no!"

"Pretiravaš, saj ni vse tako!" živahno ugovarja Ertelij. "Pri nas ni razglašen tridentinski zbor in imamo že dokaj mešanih zakonov. Sveta Monika je bila poročena s poganom, pa je Bog blagoslovil njun zakon ter jima je dal sina, ki je največji med cerkvenimi učeniki."

Albert je rekel: "Ne vem, zakaj vedno o Stefani govoriš, pa v taki zvezi. . . . No, lepo se ti bo zahvalila."

Tedaj je odgovoril starec: "Brat, povem ti, zakaj govorim o Stefani, med nama naj ne bo skrivnosti. Brat, jaz poznam ljubezen, ti je pa ne! O da, poznaš božjo ljubezen, toda posvetna ljubezen ti je pa tuja. Vedi, tudi jaz sem nekdaj bil mlad in neumen — dokler me ni božja milost poklicala v samostan. Vedi, in prav zato, ker sem bil nekdaj sam zaljubljen, zato prav dobro poznam zaljubljenca. Brat — starcu postane glas močan in ognjevit, in od posta obledeli obraz mu je zarde — ko sem ta dva otroka, lepa, kakor jih več nima svet, videl stati drug poleg drugega — ona je vedno v svoje delo povešala oči — on pa jo je dolgo, dolgo, dolg gledal, sedaj kljubuje, sedaj globoko, sedaj hre-

penče, — takrat sem se spomnil na svoja mlada leta — brat, jaz, stara kost, sem takrat prav tako gledal svojo Elizabeto — Bog ji daj dobro! — in takoj sem vedel, katera papežnica leži Henrik v srcu — nobena druga kakor naša Stefana. O brat, saj ni slab človek, dober fant je, in koliko dobrega bi vse vzkliklo iz tega srca, ako bi ga naša Štefka kot njegova žena popolnoma imela v oblasti!"

Albert je stegnil svojo koščenoro roko: "Jenjaj! Tako ne smeš govoriti o Stefani; Boga žališ, ako Stefano v eni sapi imenuješ z zemeljskim človekom — o krivovercu niti ne govorim — Stefana je Gospodova."

"Ne želim Boga! Mi vsi smo božji, tudi zakonski ljudje!" je goreče vzkliknil stari menih. "Kar se pa tiče devštva, se pa pri tako mladem dekletu ne more ničesar reči, toda vedi: Bog ni prepovedal ljubezni, ampak ustvaril jo je, v raju pa je rekel: 'Rastite in množite se,' Adam in Eva pa sta bila oba božja, kakor v rodovniku Jezusovem Sveti Duh naravnost pove."

"In nato je prišla Marija," kliče Albert, "in je bila tudi božja in še boljše in je bila in je ostala devica . . . kar je največje na svetu. Pater, jo li tako slabo poznate?"

"Dobro jo poznam!" je rekel starec, ki so se mu oči bliskale v mladostnem ognju. "Brat, ti

si se zaletel v svojem razmišljevanju! Da bi jo bil ti slišal zgoraj v sobi, kako nežno, kako pri srčno je govorila o materni časti — fant je bil ves očaran in je debelo gledal — Albert, deklica, ki nima poklica za zakon, ne govori tako o skrivnosti in lepoti matere!"

"Ertelij, veš li, kako v breviju, 21. prosinca, sveta devica Neža govori o svojem ljubem? Kaj govori trinajstletna deklica? Pravi, da si je izbrala onega, čegar mati je devica, čegar Oče ne pozna žene. Nadtijje pravi: Njemu ostanem zvesta, če njega ljubim, sem čista, če njega objamem, sem devica. — Li ni bila sveta Neža, ki je tako govorila, nedolžna deklica? Odkod je imela te besede? Sveti Duh jo je razsvetljeval, da je mnogo umela, ne da bi bila izgubila svojo nedolžnost. Prav tako je s Stefano. Ti, ubožec, pa misliš, da ima poklic za mater, ker tako čudovito govori o

maternem poklicu. Si jo navdihuje. Stregla je, ko so za njo prihajali bratci in sestrice, in la oči. Toda kljub temu ne oči še vedno angelno srce je čisto kakor polju, — in devica je bo ostala."

Ertelij je gledal skozi pomladno pokrajino: "Bog bo pokazal, prav, ti ali jaz."

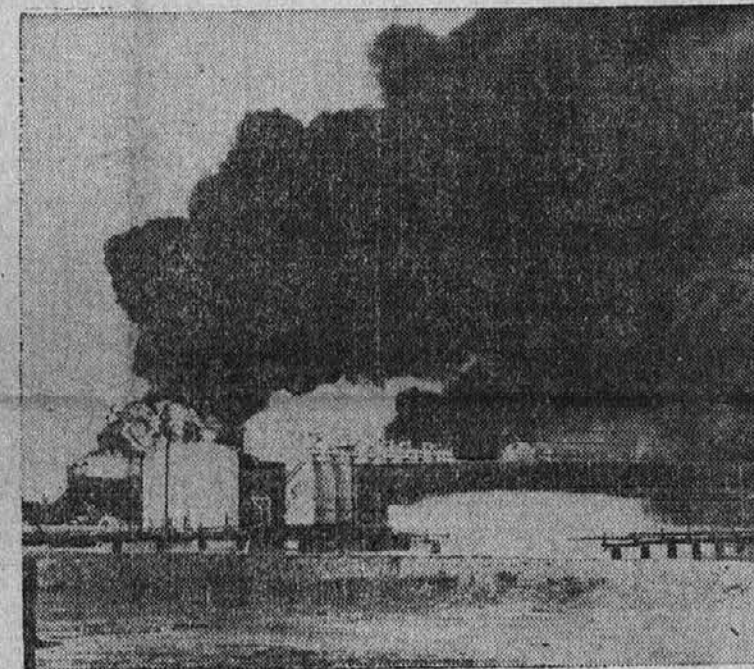
"Veruj mi, Bog je pravi!" je rekel Albert in je v prepirljivo, ampak in prepričevalno: "Tudi če Stefane in sem ji vendar Bog v zakonski stan; se je sicer spostljivo, odločnostjo uprta med dam. Prišel je dan, ko ob sramotnem stebra burtu se je tresel glas, sliš, da bi bila vse to, če bi ne bila nevesta va?"

A MESSAGE FROM EDDIE RICKENBACKER

EASTERN AIR LINES
INCORPORATED
EASTERN AIR LINES BUILDING - 10 ROCKEFELLER PLAZA
NEW YORK

As I have had the privilege of seeing and talking to our boys in the combat zones in the old world and throughout the Pacific, I am convinced that if our people on the home front knew what these boys are going through in the hell-holes of the world for us, they would not worry about taxes and war bonds.

The least we can do is to accept the privilege of paying taxes and buying more and more war bonds to finance and win this war in the shortest possible time, thereby saving the lives of thousands upon thousands of the cream of our young manhood and additional billions of dollars for the cost of it.

Eddie Rickenbacker
U. S. Army

Razstrelba, kateri je sledil požar v oljni čistilnici v West Tulsa, Oklahoma, je napravil na \$100,000 škodo. Uredniki FBI sedaj preiskujejo vzroke razstrelbe.

Ali iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

NE POZABITE NAJPREDJ POGLEDATI V KOLONO NAŠIH MALIH OGLASOV!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO . . . POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Ameriški Domovini

Gornja slika je posneta na severni ruski fronti in predstavlja ruske vojake v posebnih belih oblekah. Nemci ne morejo tako hitro opaziti v snegu. Tako snegu čakajo ti vojaki na nemške čete, katere potem dajo nepričakovano iz zasede.

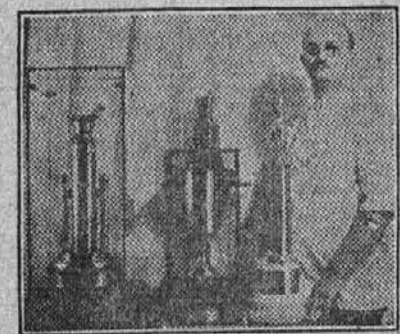
ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pri- dajte k nam in si izberite vzorec papirja in šk.

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
HENDERSON

Prijatelj's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Prescription Specialists
Vogal St. Clair Ave. in E. 63th
ENdicott 4212

WIDGOY'S PHOTO STUDIO
485 East 152nd St.
Se priporočamo za izdelavo vseh vrst slik po zmerni ceni. Odprto ob nedeljah

Preizkušena zdravila proti glavobolu

Mandel's Headache Tabs

1. Ustavi glavobol
2. Uredi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravju

CENA 50¢

MANDEL DRUG STORE
SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
CLEVELAND, O.
Pošljamo tudi po pošti